

Тименко Марія Миколаївна,
кандидат педагогічних наук,
науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

РЕФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ: СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

З'ясовано, що термінологічне поле освітніх трансформацій формується такими ключовими поняттями, як: «реформа», «реформування», «реформація», «освітня реформа», «шкільна реформа», «інновація», «трансформація», «модернізація», «зміна» та ін.

Зроблено висновок, що поняття «реформування освіти» трактується як особливий вид діяльності з удосконалення національної системи освіти, що цілеспрямовано організовується державною владою на різних рівнях управління. Його сутністю є сукупність дій держави і суспільства щодо приведення системи у відповідність з актуальними політичними, соціально-економічними та іншими вимогами.

Реформа – є більш вузьке поняття, ніж «реформування», і виступає як його частина. Реформування може включати в себе кілька реформ, а тому реформування – це реформа в широкому сенсі її розуміння. Освітні реформи, будучи засобом трансформацій, мають форму соціального проекту по зміні змісту, структури, методів чи форм освіти. Сутність реформ полягає в удосконаленні одного або декількох елементів системи (що вимагають змін) при збереженні всіх інших (що залишаються традиційними). Реформування являє собою не тільки процес, але і складну динамічну спеціально організовану систему, в результаті чого воно володіє такими ознаками системи як: цілеспрямованість (всі реформи переслідують якусь мету, яка визначається умовами життєдіяльності конкретного суспільства), елементарність і структурність будови, цілісність, ієрархічність, субординація та зв'язок із зовнішнім середовищем.